

Kiekvienas meistras turi savo įrankių dėžę, kurioje laiko savo darbo instrumentus: plaktukas, replės, pjūklas, atsuktuvus, laužtuvas, kampainis, gulsčiukas ir pan. Kuo geresnis meistras tuo kruopščiau jis renkasi įrankius. Pas vieną patyrusį meistrą galite rasite kelis skirtingus atsuktuvus, reples, gulsčiukus, grąžtus, tekinimo stakles, kitam užtenka vien plaktuko su vinimis. Investuotojas yra kaip tas meistras, tik įrankių dėžę jam atstoja **asmeninis investicinis portfelis**. Investicinis portfelis sudarytas iš įvairių investicinių instrumentų: akcijų, obligacijų, pinigų rinkos priemonių, žaliavų, investicinių fondų ir t.t. Derindamas skirtingus finansinius instrumentus, investuotojas bando sumeistraiuti geriausiai jo poreikius atitinkantį investicinį portfelį. Būtent optimalus investicinis portfelis turėtų būti kiekvieno investuotojo pirminis tikslas.

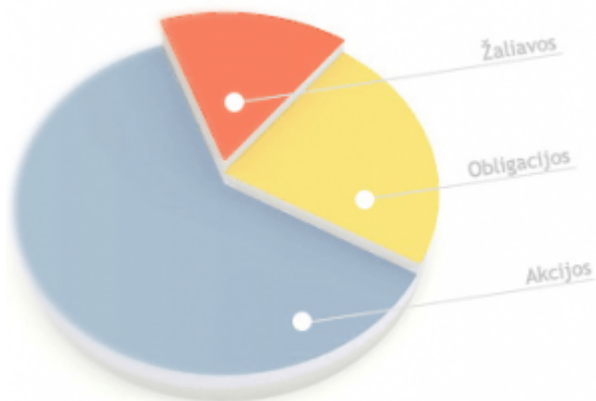
Asmeninis investicinis portfelis gali būti lyginamas su nuosavu automobiliu: jaunas ir nebijantis rizikuoti žmogus renkasi greitą automobilį, vidutinio amžiaus – lėtesnį bei komfortabilėsnį, dar gi vyresni – akcentuoja saugumą. Kas yra asmeninis investicinis portfelis? Kam jis reikalingas? Kokios sudėties investicinis portfelis jums yra priimtinausias? Koks yra optimalus investicinis portfelis ir kaip jį valdyti? Į šiuos klausimus galėsite atsakyti perskaitę šį straipsnį.

Gero skaitymo.

Kas yra investicinis portfelis?

Iš dažno investuotojo galite išgirsti, kad jis siekia maksimalios investicinės grąžos. Tokie investuotojai renkasi investicijas į akcijas ar net išvestinius finansinius instrumentus. Atėjus ekonominei krizei, tokie investuotojai praranda beveik viską: išparduoda nuvertėjusius rizikingus investicinius instrumentus, o pinigus investuoja į mažiau rizikingas turto klases, tokias kaip obligacijos ar pinigų rinkos priemonės. Galiausiai jie pasiekia menką investicinę

grąžą.

Jeigu siekiate maksimalios investicinės grąžos, tai dar nereiškia, kad turite investuoti į rizikingiausius finansinius instrumentus. 2008 metų pasaulinė finansų krizė tai geriausiai patvirtina, kad rizikingos investicijos ne visuomet duoda didžiausią investicinę grąžą. Godus investuotojas nuo sėkmingo skiriasi tuo, kad sėkmingas suvokia skirtumą tarp rizikos ir pelno.

Sėkmingam investuotojui neužtenka žinoti įvairių vertybinių popierių charakteristikas. Geras investuotojas turi mokėti jas derinti tarpusavyje tam, kad pasiektų savo finansinius tikslus. Investicinis portfelis – tai skirtingų investicinių instrumentų rinkinys, sudarytas siekiant investuotojo finansinių tikslų. Investicinis portfelis gali būti sudarytas iš įvairių turto klasių: nuo akcijų, obligacijų, investicinių fondų, indėlio banke ir grynujų pinigų iki opcionų, aukso, meno kūrinių ar net gero vyno butelio. Investiciniai portfeliai yra valdomi arba pačių investuotojų arba profesionalių finansininkų komandos (pvz. investiciniai fondai).

Investicinio portfelio tikslas yra geriau kontroliuoti riziką ir efektyviau siekti finansinių tikslų. Geriausias pavyzdys čia būtų transporto priemonės. Daugiausiai žmonės keliauja sausuma, tad populiariausia transporto priemonė yra automobilis. Nepaisant to, kad automobilis yra naudojamas dažniausiai, tačiau be lėktuvo ir laivo, visos mūsų kelionės baigtųsi privažiavus jūrą. Turėdami visas tris transporto priemonės ir toliau dažniausiai naudotumėtės automobiliu, o rizika, kad nepasieksite kelionės tikslo (kur jis bebūtų) artima 0.

Modernaus investicinio portfelio teorija teigia, kad investuotojai, atsižvelgdami į riziką, gali sudaryti investicinį portfelį tam, kad investicinio portfelio grąža būtų optimali. Ši teorija teigia, kad yra keturi investicinio portfelio konstravimo etapai: investicinių instrumentų vertinimo, turto klasių išskaidymo, portfelio optimizavimas ir rezultatų sekimas.

----- Taip pat skaitykite -----

[Investavimas: paslėpti troškimai ir neišpildytos svajonės](#)

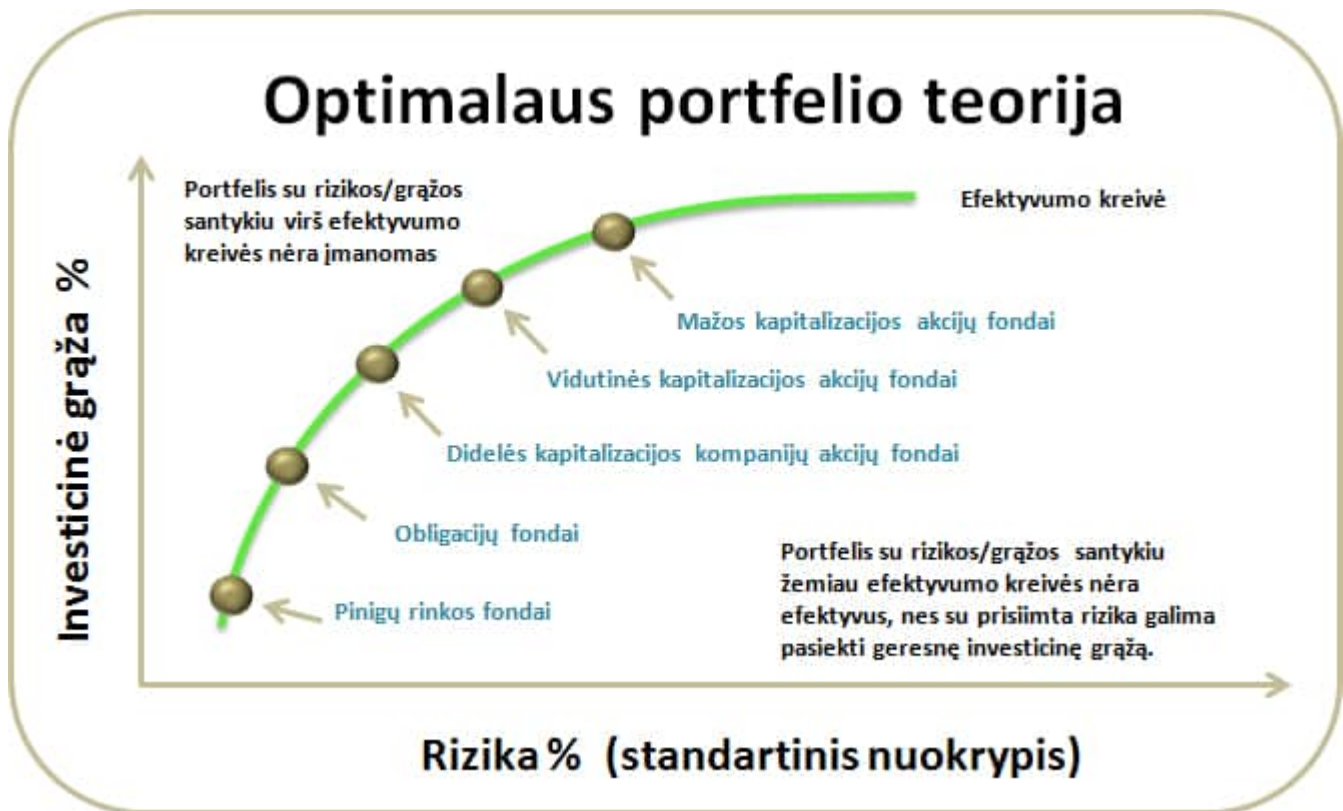
[14 idėjų, kur investuoti 10000 euru](#)

[11 idėjų, kur investuoti 1000 eurų](#)

Optimalaus investicinio portfelio teorija

Optimalaus investicinio portfelio teorija atsižvelgia į rizikos ir investicinės grąžos santykį ir nustato optimalų investicinio portfelio rizikos ir pelningumo santykį. Optimalaus investicinio portfelio teoriją geriausiai atspindi efektyvumo riba (efektyvumo kreivė). Grafikas yra sudarytas iš rizikos ir investicinės grąžos ašių. Investicinio portfelio rizika parodo investicijų vertės svyravimus. Optimalaus portfelio teorija teigia, kad investicinis portfelis, esantis ant efektyvumo ribos už prisiimtą riziką gauna maksimalią investicinę portfelio grąžą.

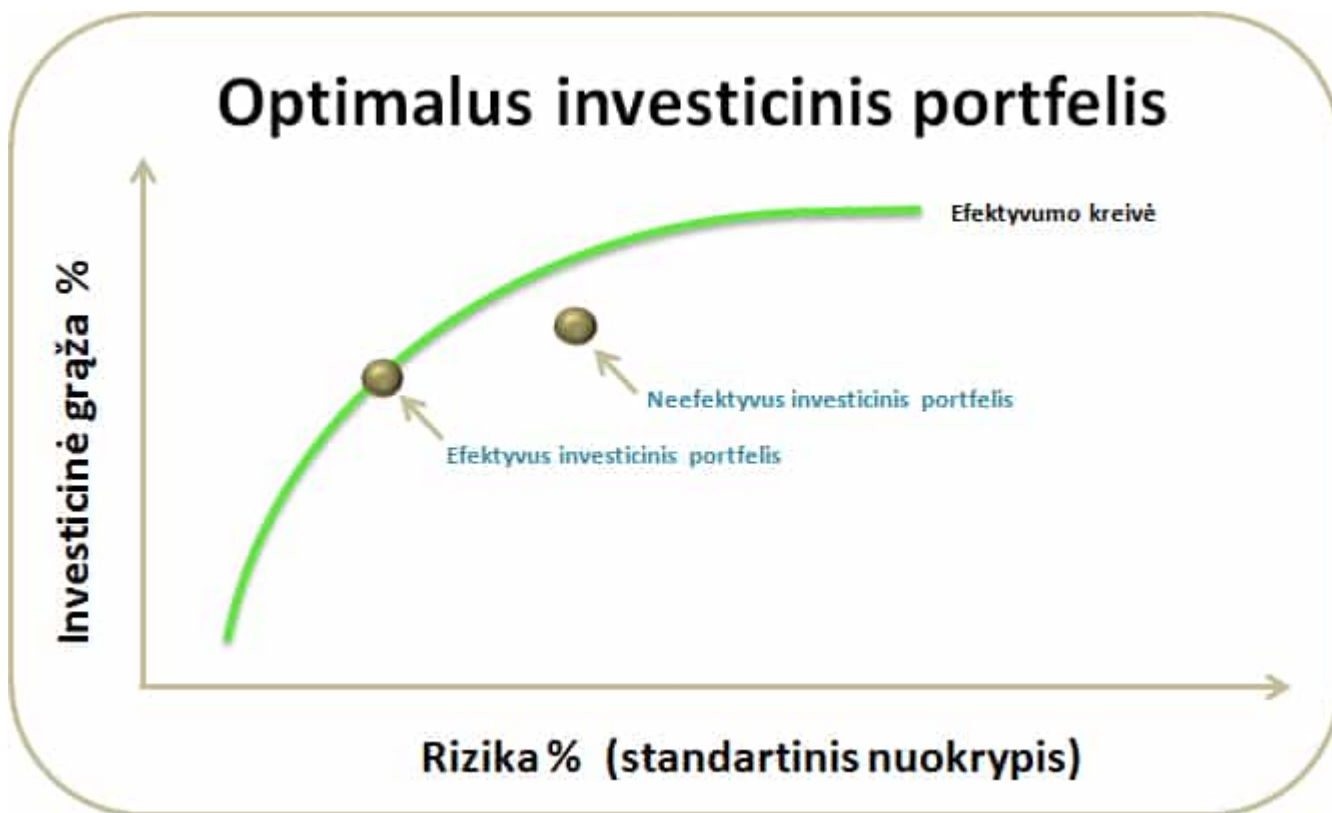

Kuo didesnė investicinio portfelio rizika (didesnis standartinis nuokrypis), tuo didesnė ir investicinė grąža. Tačiau gali būti ir taip, kad investuotojas pasirenka tuos vertybinius popierius, kurių pelningumas yra mažas, o rizika didelė. Tokiu atveju investicinio portfelio rizika yra didesnė nei investicinė grąža. Tai nėra optimalus investicinis portfelis, kadangi:

- tiek rizikuojant galima gauti ir didesnę investicinę grąžą, arba...
- tokią grąžą galima gauti ir mažiau rizikuojant.

Tokiu atveju investicinis portfelis yra žemiau efektyvumo ribos (žr pav.). Optimalus investicinis portfelis yra ant efektyvumo kreivės. Tai turėtų būt kiekvieno investuotojo siekiamybė. Investicinio portfelio teorija teigia, kad investicinis portfelis negali būti aukščiau efektyvumo kreivės, kadangi minėt kreivė rodo optimalų investicinio portfelio rizikos ir pelno santykį.

Investicinio portfelio diversifikavimas

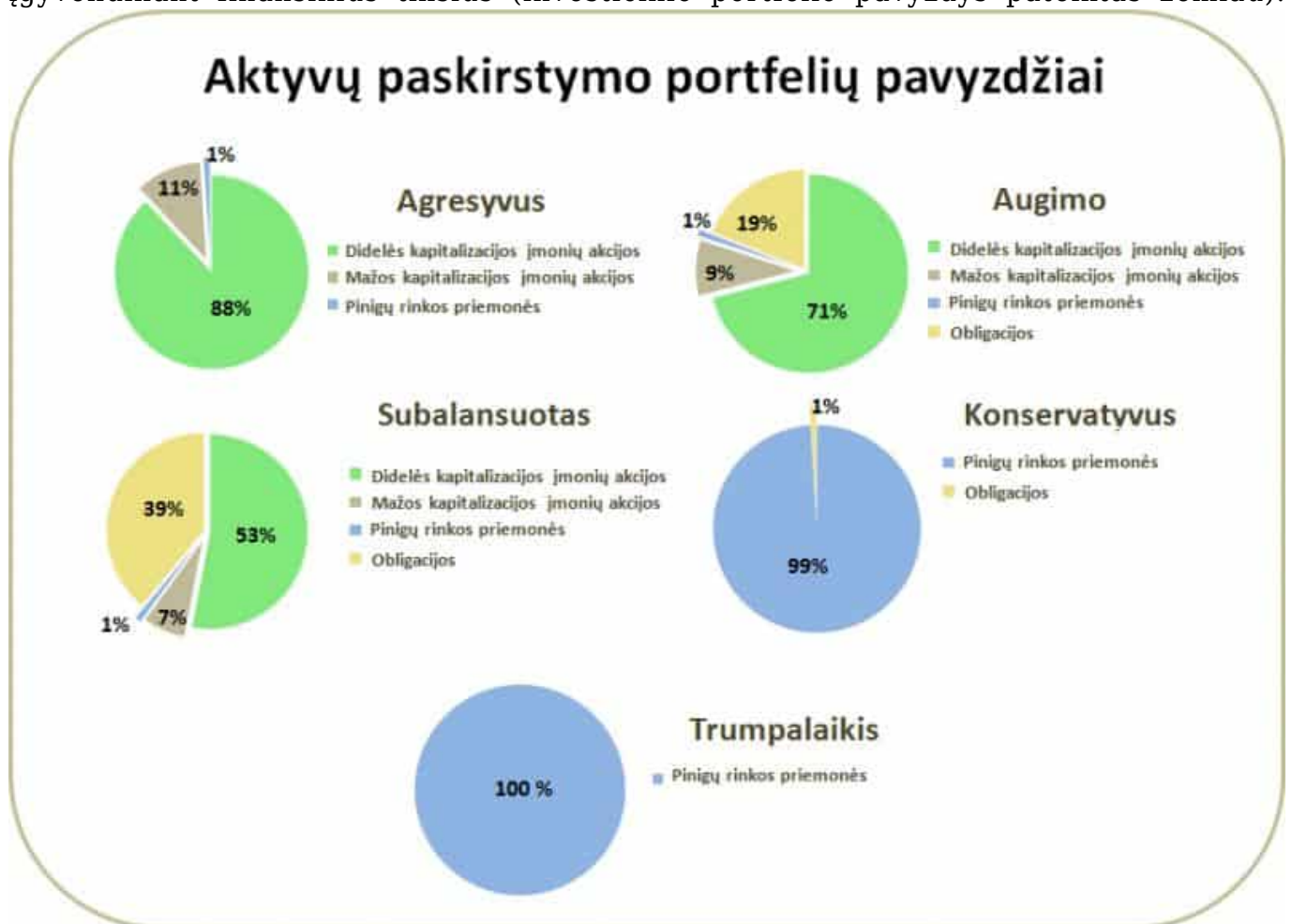
Investicinio portfelio diversifikavimas vykdomas siekiant subalansuoti investicinio portfelio riziką. Investicinio portfelio diversifikavimas tarp skirtingų turto klasių yra vadinama aktyvų paskirstymu. Teisingai paskirstę aktyvus jūs rasite aukso vidurį tarp rizikos tolerancijos, finansinių tikslų ir investavimo horizonto. Kiekviena turto klasė turi skirtingą rizikos ir pelno santykį, tad jų vertė keičiasi skirtingai. Vienos turto klasės vertei padidėjus, kitos turto klasės vertė gali sumažėti arba tik nežymiai padidėti. Daugelis profesionalių investuotojų sutaria, kad investicinio portfelio diversifikavimas tarp skirtingų turto klasių yra vienas svarbiausių investicinių sprendimų.

Daugelyje leidinių Jūs galite rasti patarimų ir šabloniškų taisyklių kaip vykdomas investicinio portfelio diversifikavimas tarp skirtingų turto klasių.

Viena iš investicinio portfelio diversifikavimo taisyklių sako, kad iš 100 atėmę savo amžių, gausite investicinio portfelio procentinę dalį kurią reikia nukreipti į akcijas. Pvz. Jeigu Jums 30 metų, tai $100-30=70$ proc. turėtumėte nukreipti į akcijas. Kitus 30 proc. turėtumėte nukreipti į mažiau rizikingas turto klases

tokias kaip obligacijos ar pinigų rinkos priemonės. Tačiau kas tinka visiems, netinka kiekvienam. Kiekvienas investuotojas yra unikalus, nes turi skirtingus finansinius tikslus, riziką bei investavimo horizontą.

Investicinio portfelio diversifikavimas remiantis šabloniškomis taisyklėmis ir patarimais gali jums duoti tik bendras gaires, tačiau tik turint aiškų finansinį planą asmeninis investicinis portfelis gali būti tinkamai diversifikuotas tarp skirtingų turto klasių. Toks optimalus investicinis portfelis geriausiai atitiks jūsų poreikius ir bus efektyviausia priemone įgyvendinant finansinius tikslus (investicinio portfelio pavyzdys pateiktas žemiau).

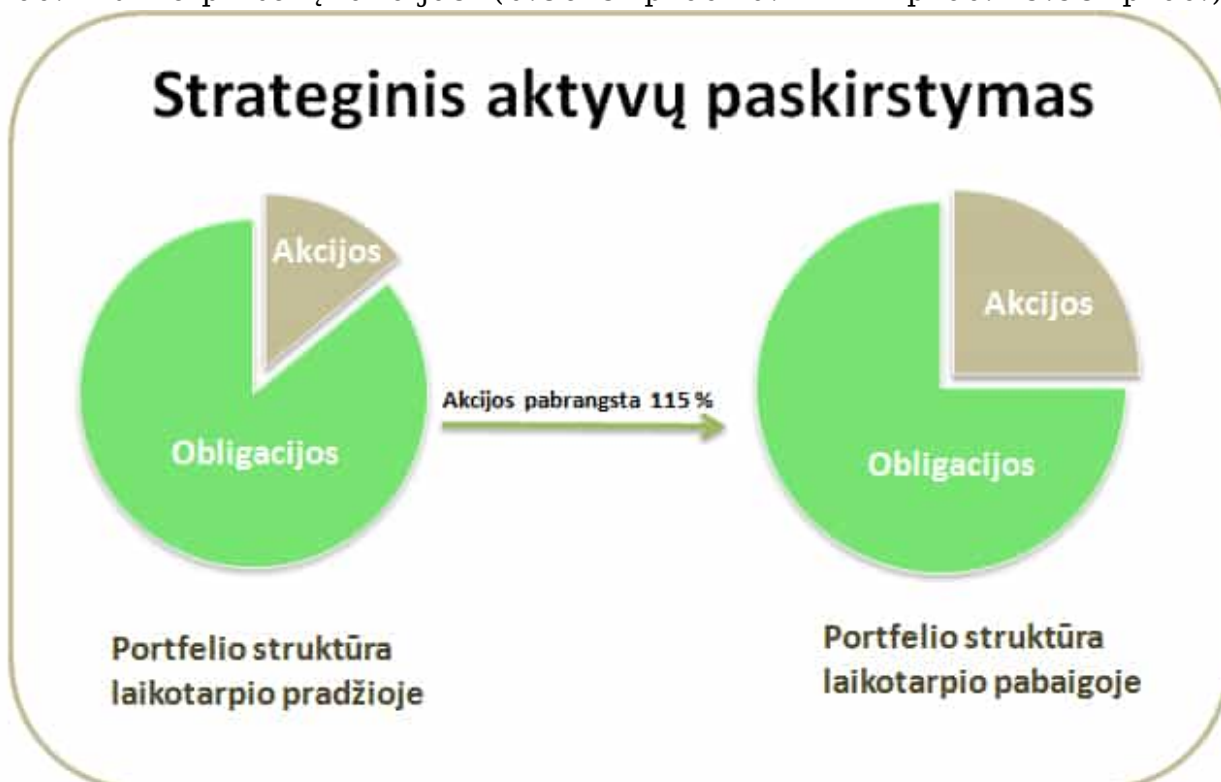
Investicinio portfelio valdymas

Investicinio portfelio valdymas gali būti aktyvus ir pasyvus. Atsižvelgiant į tai yra naudojamos skirtingos investicinio portfelio valdymo strategijos. Investicinio portfelio

valdymas yra glaudžiai susijęs su aktyvų paskirstymo metodais. Investicinio portfelio valdymo metodas priklauso nuo finansinių tikslų, amžiaus (investavimo laiko horizonto), planuojamų rinkos tendencijų ir rizikos tolerancijos. Šioje straipsnio dalyje apžvelgsime kaip vykdomas aktyvų ir investicinio portfelio valdymas ir kokie yra valdymo metodai/strategijos.

- Strateginis aktyvų paskirstymas yra pasyvus investicijų portfelio valdymas. Toks investicinio portfelio valdymas remiasi istorine turto klasių grąža. Žinant istorinę finansinių instrumentų grąžą, investicinis portfelis gali būti paskirstytas taip, kad gautumėte geriausiai jūsų poreikius atitinkančią investicinę grąžą. Pavyzdžiui, istoriškai akcijos duoda 12 proc. , o obligacijos – 5% metinę investicinę grąžą. Tad jeigu 50 proc. investicinio portfelio nukreipsite į akcijas, o 50 proc. į obligacijas, vidutinė investicinio portfelio grąža bus 8.5 proc. per metus. Jeigu siekiant finansinių tikslų jums užtenka 6 proc. metinės grąžos, tuomet 86 proc. skirkite obligacijoms ir 14 proc. nukreipkite į akcijas ($0.86 \cdot 5 \text{ proc.} + 0.14 \cdot 12 \text{ proc.} = 5.98 \text{ proc.}$).

Pažymėtina, kad toks investicijų portfelio valdymas remiasi istorine grąža, todėl investicijų grąža priartės prie jūsų planuojamos tik ilguoju laikotarpiu. Pagrindinį šios strategijos principą galima įvardinti kaip „pirk ir laikyk“. Bėgant laikui proporcijos tarp skirtingų turto klasių keisis. Pavyzdžiui, pabrangus akcijoms, jos sudarys didesnę portfelio dalį. Pavyzdžiui, jeigu jūs siekiate 6 proc. grąžos ir todėl nukreipsite 14 proc. portfelio į akcijas, tai akcijoms pabrangus 115 proc., jos sudarys 25 proc. viso

investicinio portfelio vertės.

- Pastovių proporcijų aktyvų paskirstymas.** Investicinio portfelio valdymas naudojant pastovių proporcijų aktyvų paskirstymo metodą skiriasi nuo strateginio tuo, kad siekiama nuolat išlaikyti nustatytas skirtingų turto klasių proporcijas. Pagal pastovių proporcijų metodą, jūs visuomet siekiate perbalansuoti investicinį portfelį taip, kad išlaikytumėte nustatytas turto klasių proporcijas. Pavyzdžiui, jeigu investicinį portfelį sudaro 14 proc. akcijų ir 86 proc. obligacijų, tai akcijoms pabrangus 115 proc. jos sudarys 25 proc. investicinio portfelio, o obligacijos – tik 75. Tokiu atveju jūs parduosite 56 proc. akcijų ir už gautas pajamas išsigysite obligacijas. Taip vėl grįšite prie nustatytų investicinio portfelio proporcijų (14 proc. akcijų ir 86 proc. obligacijų). Nėra griežtų taisyklių, kada jūs turėtumėte perskirstyti savo portfelį. Paprastai investuotojai pataria perskirstyti portfelį kai viena turto klasė nukrypsta 5 proc. nuo nustatytos dalies investiciniame portfelyje.

- Strateginis aktyvų paskirstymas.** Investicinio portfelio valdymas naudojant strateginių aktyvų paskirstymo metodą ilguoju laikotarpiu gali atrodyti nelankstus. Atsiradus gerai investavimo galimybei, jūs galite norėti nukrypti nuo nustatytų proporcijų tam, kad pasipelnytumėte iš susidariusios situacijos. Taktinis aktyvų paskirstymas leidžia jums pasinaudoti trumpalaikiais rinkos svyravimais. Pavyzdžiui, matydami, kad situacija rinkoje yra perspektyvesnė akcijoms, jūs galite padidinti akcijų kiekį portfelyje obligacijų sąskaita. Taktinis aktyvų paskirstymas yra aktyvus investicinio portfelio valdymas, kadangi prie nustatytų proporcijų grįžtama, pasinaudojus trumpalaikėmis galimybėmis pasipelnyti. Aktyvus investicinio portfelio valdymas reikalauja griežtos disciplinos, kadangi pirmiausia jums reikia atrasti trumpalaikes galimybes ir jas įgyvendinti, o paskui

performuoti portfelį grįžtant prie nustatytų ilgalaikių proporcijų. Dinaminis aktyvų paskirstymas. Dinaminis aktyvų paskirstymas taip pat yra aktyvus turto paskirstymo metodas, iš esmės priešingas pastovių proporcijų metodui. Pagal šį metodą investicinio portfelio proporcijos priklauso nuo ekonomikos ir rinkos svyravimų. Pagal šį metodą jūs parduodate investicinius instrumentus, kurių vertė mažėja, ir perkate tuos, kurių vertė didėja. Pavyzdžiui, jeigu akcijų vertė krenta, jūs jas parduodate, nes manote, kad akcijų vertė ir toliau kris. Jeigu akcijos brangsta, jūs padidinate akcijų kiekį investiciniame portfelyje, nes tikėtės, kad kilimas išsilaikys.

- **Apdraustas aktyvų paskirstymas.** Pagal šį metodą jūs nusistatote, kiek daugiausiai jūsų investicinis portfelis gali nuvertėti. Jūs aktyviai valdote savo investicinį portfelį, siekdami maksimalios grąžos tol, kol jūsų investicinio portfelio grąžą yra didesnė nei nustatytoji. Jeigu investicinis portfelis nuvertėja iki nustatytos ribos, jūs investuojate į mažai rizikingus vertybinius popierius (pvz. pinigų rinkos priemonės), kad išlaikytumėte nustatytą investicinio portfelio vertę. Tuomet dėl tolimesnių veiksmų jūs turite arba pasikonsultuoti su savo finansų patarėju, arba pats analizuoti rinką ir nuspręsti, kaip persikirstyti aktyvus ir galbūt visiškai pakeisti investavimo strategiją. Apdrausto aktyvų paskirstymo metodą įgyvendinti galima dviem būdais. Pirmasis būdas – kuo labiau sumažėja portfelio vertė, tuo didesnę jo dalį sudaro mažai rizikingi investiciniai instrumentai. Galiausiai portfelio vertei sumažėjus iki nustatytos ribos, visą investicinį portfelį turi sudaryti mažai rizikingi investiciniai instrumentai. Antrasis būdas – naudojant pasirinkimo ar ateities sandorius, apdrausti tą dalį investicinio portfelio, kurios vertę jūs esate pasiryžę išlaikyti. Tokiu atveju investicinio portfelio nuvertėjimą kompensuos derivatyvų uždirbtas pelnas, o pagrindinį pelną bandysite gauti iš neapdraustos investicinio portfelio dalies. Abiem būdais jūs laikotės aktyvaus investavimo strategijos iki tol, kol investicinis portfelis nenuvertėja iki nustatytos ribos. Tuomet jūs pereinate prie pasyvaus investavimo. Apdraustas aktyvų paskirstymas tinka mėgstantiems rizikuoti investuotojams, norintiems aktyviai valdyti portfelį, tuo pačiu metu siekiantiems išlaikyti nustatytą portfelio vertę. Pavyzdžiui, pensininkas, kuris mėgsta aktyviai prekiauti biržoje, bet siekia išlaikyti tam tikrą investicinio portfelio vertę, užtikrinančią jam tinkamą pragyvenimo lygį. Tokiam investuotojui apdraustas aktyvų paskirstymas gali būti pats geriausias turto aktyvų paskirstymo metodas.

- **Integruotas aktyvų paskirstymas.** Visos anksčiau minėtos strategijos yra orientuotos į portfelio grąžą, tačiau neatsižvelgia į investuotojui priimtina riziką. Rizikos analitikų teigimu paskirstyti reikia ne aktyvus, bet riziką. Juk vienos akcijos yra rizikingesnės už kitas. Vienų obligacijų vertė kinta nuolat, o kitų (pvz. išdo obligacijų) – tik nežymiai svyruoja. Šios teorijos šalininkų teigimu, investuotojui nerūpi, ar jie perka

obligacijas ar žaliavas tol, kol jis uždirba tiek pelno, kiek tikisi gauti už patiriamą riziką. Rizikos tolerancija yra pamatinė aktyvų paskirstymo metodo vertybė. Kita vertus, šis metodas turi visų kitų anksčiau minėtų metodų savybių. Integruotas aktyvų paskirstymo metodas siekia įvertinti ne tik investuotojo lūkesčius, pokyčius rinkoje, bet ir rizikos toleranciją. Nors šis metodas ir leidžia naudoti visus anksčiau minėtus metodus, tačiau akivaizdu, kad tai praktiškai neįmanoma, nes kai kurie metodai prieštarauja vieni kitiems (pastovaus aktyvų paskirstymo metodas yra visiškai priešingas dinamiškam paskirstymo metodui).

Išsirinkti aktyvų valdymo metodą yra svarbu, tačiau tai tik dalis investavimo strategijos. Portfelio rezultatai stipriai priklausys nuo to kaip reaguosite į rinkos pokyčius, nuo Jūsų patirties, žinių, intuicijos bei talento.

Pabaigai

- Asmeninis investicinis portfelis – tai skirtingų investicinių instrumentų rinkinys, sudarytas siekiant investuotojo finansinių tikslų.
- Optimalaus portfelio teorija teigia, kad asmeninis investicinis portfelis, esantis ant efektyvumo ribos už prisiimtą riziką gauna didžiausią pelną.
- Investiciniam portfeliui pasiekus efektyvumo kreivę, investuotojas turi prisiimti labai didelę riziką tam, kad bent šiek tiek padidintų investicinio portfelio grąžą.
- Investicinio portfelio diversifikavimas subalansuoja investicinio portfelio riziką.
- Investicinio portfelio valdymas ir aktyvų paskirstymas yra glaudžiai susiję.
- Strateginis aktyvų paskirstymas remiasi istoriniais vertybinių popierių grąžos rodikliais siekdamas gauti planuojama investicinę grąžą.
- Pastovių proporcijų aktyvų paskirstymas siekia išlaikyti nustatytas investicinio portfelio proporcijas.
- Taktinis aktyvų paskirstymas nukrypsta nuo nustatytų investicinio portfelio proporcijų siekdamas pasinaudoti trumpalaikėmis galimybėmis.
- Dinaminis aktyvų paskirstymas parduoda pingančius vertybinius popierius ir perka brangstančius.
- Apdraustas aktyvų paskirstymas riboja riziką nustatydamas minimalią investicinio portfelio vertės rizikos išvestinėmis priemonėmis.
- Integruotas aktyvų paskirstymas aktyvus paskirsto vadovaudamasis jų rizika, o ne turto klasėmis.

3 pamoka: [Infliacija ir investicijos](#)

Nelik abejingas: įvertink straipsnį - pasidalink su draugais...

Asmeninis investicinis portfelis ir jo valdymas
57 balsai/ Vid.4.9